

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Thur 10/29/2020 9:24:11 AM
Subject: RE: RIVM Persupdate donderdag 29 oktober 2020
Received: Thur 10/29/2020 9:24:11 AM

Ok, thanks!

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: donderdag 29 oktober 2020 10:23
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Subject: RE: RIVM Persupdate donderdag 29 oktober 2020

Ha 5.1.2e

Nee, zij ontvangen het communicatiebulletin.
 Persupdate gaat naar DR, opdrachtgevers en veel collega's van C&D.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
 5.1.2e
 T: 030- 5.1.2e
 M: 06- 5.1.2e
 5.1.2e @rivm.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheden Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | 5.1.2e | 3720 BA | Bilthoven

<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Verzonden: donderdag 29 oktober 2020 10:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Onderwerp: RE: RIVM Persupdate donderdag 29 oktober 2020

Ha 5.1.2e even een check: 5.1.2e en 5.1.2e ontvangen toch ook de persupdate? Groet, 5.1.2e

---

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: donderdag 29 oktober 2020 10:16
Subject: RIVM Persupdate donderdag 29 oktober 2020

Goedemorgen,

Hierbij de RIVM Persupdate van donderdag 29 oktober 2020.

In deze Persupdate aandacht voor: coronavirus, griepvrij, buiten verzoek
 buiten verzoek bevolkingsgroei, buiten verzoek
 buiten verzoek

Coronavirus

- Maandag 26 oktober
  - Ouderen op wie het Oxfordvaccin wordt getest, maken antilichamen en T-cellen aan en kunnen immuun worden voor het coronavirus, zeggen twee betrokkenen bij het onderzoek naar het vaccin tegen de Financial Times (FT). De ontdekking is een opsteker voor de onderzoekers, omdat ouderen het grootste risico lopen om ernstig ziek te worden en aan de gevolgen van het coronavirus te overlijden. Wel is het zo dat het immuunsysteem verzwakt naarmate

mensen ouder worden, daarom zijn er zorgen dat juist ouderen een minder effectieve afweer ontwikkelen na toediening van het vaccin. Of het vaccin veilig en effectief is, moet nog uit onderzoek blijken. De studie is nog niet gepubliceerd in een wetenschappelijk tijdschrift, maar dat gebeurt volgens de FT binnenkort. De universiteit van Oxford wilde niet op de ontwikkeling reageren tegen de FT. De Europese Unie heeft doses van het vaccin, dat door farmaceut AstraZeneca wordt ontwikkeld, gereserveerd.

o Specialisten en verpleegkundigen maken zich ernstige zorgen over de kwaliteit van de ouderenzorg. Het aantal besmettingen in verpleeghuizen loopt snel op. "De situatie is nijpend. Het aantal zieken loopt op, er ontstaat een tekort aan medewerkers. De basiszorg voor ouderen komt in de knel." Dat zegt [5.1.2e] tegen RTL Nieuws. Zij is lid van het Outbreak Management Team (OMT) en tevens voorzitter van Verenso, de beroepsvereniging van specialisten ouderengeneeskunde.

o Bij Op1 sprak [5.1.2e] en [5.1.2e] over te nemen maatregelen: [5.1.2e]

[5.1.2e]
o NRC heeft een artikel gewijd aan kritiek op het OMT. Diverse OMT-leden, [5.1.2e], [5.1.2e] en [5.1.2e], hebben hier een bijdrage aan geleverd: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/10/26/het-outbreak-management-team-als-kapitein-en-veel-stuurlui-aan-wal-a4017483>

- Dinsdag 27 oktober

o De wekelijkse update is door [5.1.2e] op camera toegelicht aan RTL Nieuws, Hart van Nederland en NOS. [5.1.2e] [5.1.2e] heeft op BNR Nieuwsradio de cijfers toegelicht.

o De Volkskrant heeft een artikel gewijd aan het uitblijven van het effect van de gedeeltelijke maatregelen. [5.1.2e] [5.1.2e] heeft namens de Corona Gedragsunit hier een bijdrage aan geleverd: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/waar-blijft-dat-effect-van-de-maatregelen-nou~b4c91069/> ook Trouw en NRC hebben een vergelijkbaar artikel gepubliceerd: <https://www.trouw.nl/binnenland/toch-een-lockdown-de-hoopvolle-signalen-blijven-vooral-nog-uit~bec85dea/> en <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/10/25/in-de-tweede-golf-gaan-we-weer-wat-vaker-even-een-blokje-om-a4017360>

o [5.1.2e] is geïnterviewd door het Algemeen Dagblad over strengere maatregelen: <https://www.ad.nl/binnenland/viroloog-over-uitblijven-strengere-maatregelen-de-kraan-moet-dicht-zo-simpel-is-het~a99a8f1c/?cb=c4a42da3fc05aede7bc57730e2d8b07f>

o De Volkskrant heeft een artikel gewijd aan hoe Nederland er nu voor staat, dit heeft de krant gedaan aan de hand van bier grafieken: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/uit-de-grafieken-blijkt-een-trendbreuk-is-nodig-om-het-virus-onder-controle-te-krijgen~bfe80039/>

o Europa is het epicentrum van de coronapandemie geworden. Het continent was afgelopen week verantwoordelijk voor bijna de helft van alle besmettingen wereldwijd, en voor een derde van alle sterfgevallen. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) slaat alarm over de gebrekkige aanpak en oppert om de grenzen te sluiten. Diverse media hebben hier een artikel aan gewijd:

- Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/buitenland/europa-gaat-op-slot-stilstaan-van-sociale-leven-roept-steeds-meer-weerstand-op~a84364b1/>

o Diverse artikelen over de veiligheid, effectiviteit en beschikbaarheid van vaccins:

- Trouw: <https://www.trouw.nl/wetenschap/hoe-effectief-en-veilig-is-het-coronavaccin-als-dat-er-eindelijk-is~bc69023e/>

- De Telegraaf: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/326447722/heel-nederland-in-een-week-vaccineren-dat-draaiboek-ligt-nog-ergens>

o Zorgmedewerkers die positief zijn getest op het coronavirus, maar die weinig of milde klachten hebben, moeten soms toch doorwerken. Dat gebeurt in België, maar ook in Nederland, zegt de vakbond FNV Zorg & Welzijn. Het gaat om verpleegkundigen, artsen en andere zorgmedewerkers.

o Nieuwsuur sprak met Marino van Zelst (datadeskundige) en Andrea Evers (hoogleraar gezondheidspsychologie) over het huidige gevoel van urgentie in vergelijking met de intelligente lockdown: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2354138-het-is-stiller-maar-niet-zo-rustig-als-in-maart-gevoel-van-urgentie-moet-terug.html>

- Woensdag 28 oktober

o Alle landelijke ochtendkranten berichten uitgebreid over het persmoment van premier Rutte en minister De Jonge van dinsdag 27 oktober. Hier zijn geen nieuwe maatregelen afgekondigd, omdat de effecten van het pakket van twee weken geleden nog niet duidelijk zijn. Het kabinet wacht het aantal besmettingen de komende dagen af. "De stijging van de besmetting vlakkt af, maar de cijfers blijven te hoog.", aldus Rutte. Het kabinet houdt volgende week weer een gewone persconferentie over de bestrijding van het coronavirus, tenzij de cijfers aanleiding geven om eerder met maatregelen te komen. Als het aantal besmettingen niet stabiliseert, liggen alle mogelijke scenario's op tafel. Ook een

totale lockdown behoort tot één van de mogelijkheden.

Ook hebben Rutte en De Jonge gezegd dat de huidige maatregelen, oftewel de gedeeltelijke lockdown, zeker tot december van kracht blijven. Rutte heeft nogmaals Nederlanders opgeroepen om alle maatregelen na te leven.

- Media zoomen met name in op de komende feestdagen (buiten verzoek) en dat Nederland deze dagen op een andere wijze dan gebruikelijk zal gaan vieren. Ook de groeiende kans op een 'andere Kerst' wordt in deze artikelen genoemd.
  - Diverse artikelen op basis van reacties uit diverse branches, met name de horeca. Zij ergert zich aan het kabinet dat het verlengen van de sluiting van de horeca met te weinig nadruk heeft genoemd.
- o Veel media berichten live over uitspraken van Ernst Kuipers en 5.1.2e tijdens de technische briefing aan de Tweede Kamer.
- Het aantal ziekenhuisopnames en IC-patiënten zit nog altijd op de lijn van het slechtste scenario, aldus Kuipers. Ook zegt hij dat we moeten hopen dat het besmettingsgetal R inmiddels onder de 1 zit, dan is de piek komende week al. Maar mocht de R ondanks de huidige maatregelen nog boven de 1 zitten, dan is de piek van deze tweede coronagolf pas op zijn vroegst in de week van 17 november.

Volgens Kuipers is in de ziekenhuizen nog altijd geen enkele afvlakking van de groei van het aantal nieuwe patiënten te zien. Sterker nog, het aantal bezette IC-bedden stijgt juist iets sneller dan gepland. Mochten de maatregelen geen effect hebben, dan liggen er 1 december bijna 6000 coronapatiënten in het ziekenhuis. (4370 op verpleegafdelingen, 1576 op de IC). Dat is veel meer dan in de eerste golf, toen er op het dieptepunt zo'n 4500 coronapatiënten in het ziekenhuis lagen (3000 op verpleegafdelingen, 1400 op de IC). Twee weken geleden ging Kuipers nog uit van ruim 5700 patiënten in het ergste geval. Volgens Kuipers is de kwaliteit van de zorg in het geding als er 25 procent of meer van de reguliere zorg wordt afgeschaald. In het gunstigste scenario gaat het om 35 procent, als de daling van het aantal ziekenhuisopnames snel en fors wordt ingezet. In het ergste scenario zal 76 procent van de reguliere zorg moeten worden afgeschaald. Het meeste knellende punt is een gebrek aan personeel. Een van de opties is om mensen met de juiste diploma's te zoeken die niet meer in de zorg werken. "Allebei beetje helpen, maar het effect is beperkt en voor een korte periode", aldus Kuipers.

- Volgens 5.1.2e is het moeilijk om conclusies te trekken op basis van het aantal besmettingen. "Is het stabiel, neemt het toe of is het aan afnemen? Met dat dilemma zitten we op dit moment". Door ict-problemen, maar ook doordat het mogelijk is om sneller getest te worden waardoor wellicht meer mensen zich nu laten testen, kan het zijn dat de cijfers iets vertekend zijn. "Al een aantal dagen zijn er rond de 10.000 besmettingen per dag. Dat er een afvlakking is, daar zijn we wel van overtuigd. Maar of het ook aan het afnemen is, dat weten we niet", aldus van Dissel. "Het beeld is gemixt. Het is te vroeg om vast te stellen of het gekanteld is."

5.1.2e ziet, op basis van het aantal coronapatiënten in ziekenhuizen, dat de gevolgde maatregelen mogelijk wel effect hebben. Hij denkt dat het scenario gevolgd wordt waarbij de piek op ongeveer 1 november ligt.

De stijging van de ziekenhuisbezetting zet iets minder hard door, maar een kanteling is er nog niet. "Eigenlijk zitten we net op een kritisch punt om te zeggen of we aan de huidige maatregelen genoeg hebben", aldus Van Dissel. "Het is te vroeg om te zeggen dat we zeker gaan dalen. De komende dagen zijn kritisch."

Het RIVM heeft doorgerekend wat er gebeurt als je de komende twee weken de maatregelen verder aanscherpt door de scholen te sluiten en terug te gaan naar de lockdown van maart. Volgens Van Dissel heeft dat geen gevolgen voor de piek: de maximale belasting voor de ziekenhuizen blijft gelijk en die zal begin november zijn. "Wel heeft het effect op de snelheid van de daling, en dat heeft ook effect op de belasting van de zorg", stelt Van Dissel. Hij gaat er daarbij wel van uit dat de maatregelen die deze maand ingingen effect hebben.

Als de daling van het aantal besmettingen eenmaal is ingezet, kunnen de maatregelen sneller worden versoepeld dan aan het einde van de eerste golf. Daar houdt 5.1.2e van het RIVM rekening mee. "We zijn wat voorzichtig geweest." Volgens hem was er in maart minder bekend over de gevolgen van een versoepeling.

"Dat is iets waar we beter van moeten leren. We moeten goed nadenken over wanneer die versoepelingen precies moeten ingaan. Als je eenmaal in het dalend been in de curve komt - stel dat dat gebeurt - dan ben je redelijk snel weer op de helft van de besmettingen die je nu hebt."

- o Het Algemeen Dagblad heeft een artikel op basis van een interview met 5.1.2e gepubliceerd. In dit gesprek sprak Wallinga over het bereiken van de piek van de tweede golf, over het reproductiegetal, naleving van de maatregelen, en hoe Kerst eruit gaat zien: <https://www.ad.nl/binnenland/rivm-rekenmeester-bereid-je-voor-op-een-andere-kerst~a9a08808/>

- o Elk van de 25 GGD's heeft zijn eigen werkwijze waardoor de extra ingeschakelde medewerkers, die landelijk kunnen worden ingezet, hun werk niet goed kunnen doen, vertellen direct betrokkenen tegen de Volkskrant. De krant heeft hier een artikel aan gewijd met als kop: 'Organisatie bron- en contactonderzoek rammelt aan alle kanten': <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/organisatie-bron-en-contactonderzoek-rammelt-aan-alle-kanten~b55cc79c/>
- o Duitsland staat op het punt om de teugels weer aan te halen in de strijd tegen het virus. Volgens Duitse media ligt er een voorstel met strengere maatregelen voor een lockdown klaar, waaronder de sluiting van de horeca. Bondskanselier Merkel wil daarover vandaag een akkoord sluiten met de leiders van de deelstaten. Het kabinet komt met 25 extra testlocaties, waar sneltesten kunnen worden afgenomen. De eerste worden eind november geopend, schrijft minister De Jonge in een brief aan de Tweede Kamer. Er wordt gebruikgemaakt van antigeentesten, waarmee de aanwezigheid van het virus wordt vastgesteld op basis van eiwitten in plaats van genetisch materiaal.
- o De komende weken worden ook zeven extra grote testlocaties opgetuigd. Het kabinet is daarover in gesprek met onder meer Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Groningen en Eindhoven. Volgens De Telegraaf krijgt ook Schiphol een 'megateststraat', waar zowel reizigers als mensen uit de omgeving terecht kunnen. Naast de reguliere PCR-test worden daar ook verschillende soorten sneltesten aangeboden, waaronder de antigeentest en de LAMPtest. In december wordt voor het eerst getest op deze XL-locaties.
- o Het Outbreak Management Team pleit voor een negatief reisadvies voor vakanties in het buitenland in de wintervakantieperiode. In het nieuwste advies aan het kabinet wijzen de deskundigen erop dat buitenlandse reizen en vakanties een risico zijn voor de import en verspreiding van het coronavirus. Ze verwijzen daarbij naar de zomer, toen "vele honderden, vooral jongeren", met covid-19 terugkwamen uit het buitenland. Ook wordt genoemd dat bijna driekwart van de reizigers die terugkeerden uit een 'oranje' gebied zich niet hield aan de quarantaineadviezen. Bij een wintersportvakantie zijn er onder meer risico's door groepsvervoer, uitgaan en plaatsen waar het lastig afstand houden is, zoals skiliften. De verwachting is dat niet iedereen zich iets aantrekt van een negatief reisadvies. Een coronasneltest is daarbij geen vervanging voor quarantaine, benadrukken de deskundigen, omdat het gaat om een momentopname. "De duur van de quarantaineperiode wordt hierdoor niet beïnvloed." Het OMT pleit ook voor Europese afstemming over het sluiten van de horeca, het verbieden van feesten en evenementen en het handhaven van de maatregelen.
  - De koepel van reisorganisaties, de ANVR, vindt deze aanbeveling van het OMT volstrekt buitenproportioneel. "Het is onbegrijpelijk en staat in contrast met de opmerkingen van premier Rutte van de afgelopen tijd, die stelde dat het niet uitmaakt waar je bent, als je je maar gedraagt", zegt directeur Frank Oostdam van de ANVR tegen de NOS. De reissector stelt juist veel protocollen in om besmettingen te voorkomen, zegt de ANVR. "Een sector die al in zwaar weer zat, draai je zo volledig de nek om. Sommige bestemmingen zijn op dit moment zelfs veiliger dan Nederland, zoals de Canarische Eilanden. We zijn acht maanden lang bezig geweest om op een goede manier met de crisis om te gaan en dan krijg je dit om je oren. We zijn er heel boos over."
- o De laatste dagen regelmatig aandacht voor vitamine D als middel tegen het virus. Het verkleint de kans op het krijgen van het virus, en als je het krijgt dan maak je het milder door. Het Algemeen Dagblad sprak hierover met enkele experts, waaronder hoogleraar immunologie van de Wageningen Universiteit Huub Savelkoul: <https://www.ad.nl/binnenland/experts-roepen-iedereen-op-slik-vitamine-d-tegen-corona~a6e26440/> ook NOS heeft een artikel gewijd aan vitamine D: <https://nos.nl/l/2354218>
- o Het coronavirus is sterker dan welk EU-land dan ook, concludeert EU-president Charles Michel na ruim een half jaar coronacrisismanagement. Als de lidstaten niet samenwerken, zijn meer doden en economische versplintering onvermijdelijk, en zullen extreme politici daar misbruik van maken: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/zonder-europese-samenwerking-wint-het-virus-en-verliest-de-democratie~ba87e71c/>
- o Bioloog Jan Beumer stelt in een interview met de Volkskrant dat de coronapandemie een bewijs is dat de aarde de explosieve bevolkingsgroei niet aankan: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/we-moeten-het-weer-hebben-over-overbevolking-vindt-bioloog-jelle-reumer~b6090664/>
- o Doen we met zijn allen wel goed genoeg ons best?, Worden de maatregelen verpest door een kleine groep?, Deugen de maatregelen die zijn genomen niet? en Kan Nederland meer maatregelen wel aan, of moeten we niet zeuren en een paar weken onze adem inhouden? Deze vier vragen staan centraal in een artikel van Trouw. Ter beantwoording is onder andere gebruik gemaakt van onderzoeksresultaten van de Corona Gedragsunit: <https://www.trouw.nl/zorg/kan-nederland-de-marathon-tegen-het-virus-aan~bdbb10cc/>
- o Personeelsleden binnen het onderwijs en leerlingen moeten er "met elkaar alles aan doen de scholen zolang als verantwoord is open te houden". Dat schrijven de VO-Raad, de Algemene Onderwijsbond, CNV Onderwijs, de Federatie van Onderwijsvakorganisaties en het Landelijk Actie Komitee Scholieren in een open brief aan de onderwijssector. Om een sluiting te voorkomen is het belangrijk dat iedereen zich aan de voorzorgsmaatregelen houdt, staat in de brief.
- o Een merendeel van de Nederlanders wil strengere maatregelen blijkt uit een opiniepeiling van EenVandaag. Als het aantal besmettingen deze week niet afvlakt, 72% een strengere lockdown wil. De ene helft daarvan (36%) wil aangescherpte maatregelen maar nog geen volledige lockdown, en de andere helft (36%) wil wél een volledige lockdown: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/scholen-sluiten-en-een-avondklok->

[ruime-meerderheid-wil-strengere-lockdown-als-coronabesmettingen-ni/](#)

- o NOS heeft wederom een artikel gewijd aan de periode van zelfisolatie van positief geteste personen zonder klachten. Nu adviseert het RIVM 72 uur, volgens [5.1.2e](#) en [5.1.2e](#), hoofd klinische virologie bij het UMCG, moet deze periode opgerekt worden. Volgens Niesters is het veiliger om tien dagen zelfisolatie aan te houden. "Want het duurt tot maximaal tien dagen tot je klachten krijgt", zegt Niesters: <https://nos.nl/artikel/2353243-virologien-72-uur-zelfisolatie-bij-positieve-test-zonder-klachten-eigenlijk-te-kort.html>
- o Het OMT pleit ervoor het beleid aan te passen voor mensen die positief zijn getest op het coronavirus, maar (nog) geen klachten hebben. Momenteel moeten deze personen drie dagen in zelfisolatie, maar volgens vooraanstaande virologen is dat niet genoeg om uit te sluiten dat ze daarna alsnog ziek worden en mensen besmetten. Het nieuwe OMT-advies is om de positief geteste mensen die na drie dagen nog geen symptomen hebben nog een keer te testen. Op basis van de twee testen wordt dan besloten of de zelfisolatie wordt verlengd. Als de positief geteste personen binnen drie dagen wel klachten krijgen, dan moeten ze vanaf dat moment nog minimaal zeven dagen in zelfisolatie. Als ze daarna 24 uur klachtenvrij zijn, mogen ze weer naar buiten.
- o Wederom technische problemen bij de GGD, waardoor niet alle cijfers van alle regio's bij het RIVM zijn gemeld. Behalve dat het RIVM niet weet welke regio's incompleet zijn, is het ook nog onduidelijk wat de oorzaak van de storing is.
- o Nog drie regio's hebben het risiconiveau 'zeer ernstig' gekregen vanwege het hoog opgelopen aantal coronabesmettingen. Dat is het hoogste risiconiveau op het coronadashboard van de Rijksoverheid. De andere niveaus zijn 'waakzaam', 'zorgelijk' en 'ernstig'. Het gaat om IJsseland, Flevoland en Noord-Holland Noord.
- o Veel media-aandacht voor landen die hun maatregelen tegen het virus aanscherpen, zoals Duitsland en Frankrijk. Ook het reisadvies voor diverse landen is gewijzigd, zoals voor Zweden en Oostenrijk.
- o Het gemiddelde verzuim in Nederland is het afgelopen jaar licht gestegen, maar het effect van de coronacrisis is nog beperkt zichtbaar. Dat melden arbodiensten ArboNed en HumanCapitalCare, werkzaam voor ongeveer een miljoen werknemers. De organisaties noemen dat verraderlijk, omdat de situatie mogelijk kan worden onderschat. "Een aantal doelgroepen heeft het zwaar en uitputting ligt op de loer." Ze willen specifiek aandacht voor psychisch verzuim, vooral in de zorg en het onderwijs. Onder andere De Telegraaf heeft hier een artikel aan gewijd: <https://www.telegraaf.nl/financieel/1194509767/impact-coronavirus-beperkt-zichtbaar-in-cijfers-ziekteverzuim>

- Donderdag 29 oktober

- o Alle landelijke ochtendkranten berichten uitgebreid over het kamerdebat op woensdag 28 oktober over de coronamaatregelen.
  - Verschillende partijen in de Tweede Kamer zetten vraagtekens bij de keus van het kabinet om voorlopig nog geen nieuwe maatregelen af te kondigen om de verspreiding van corona aan te pakken. In het debat in de Kamer noemden sommigen het 'spelen met vuur'.
  - Ook als de trend wél afvlakt, kunnen er verdere beperkingen volgen. Rutte: "Dan kom je voor de vraag te staan of je het virus versneld wil laten uitdoven. Dat kan alleen met maatregelen die verder gaan dan die in maart, bij de intelligente lockdown. Dat heeft enorme economische en maatschappelijke gevolgen en die gaan langer dan een paar weken duren." Rutte sprak van een "duivels dilemma".
  - Veel kritiek was er ook op het testbeleid, dat volgens veel partijen nog steeds niet op orde is.
  - Een groot deel van het debat ging over de zorgsalarissen. Gisteren nam de Kamer een motie aan om die salarissen structureel te verhogen, maar vandaag liet het kabinet weten dat er niet meer geld komt dan er al was aangekondigd. Dat leidde tot woede bij veel oppositiepartijen, die vinden dat Rutte daarmee het zorgpersoneel een klap in het gezicht geeft. Een door SP en PPV ingediend motie van wantrouwen heeft het niet gehaald.
  - Minister De Jonge wil de regels voor commerciële teststraten en testvoorzieningen die bedrijven zelf hebben opgezet, duidelijker vastleggen. Dat zei hij in het Kamerdebat over de coronapandemie. Een deel van de testen die daar nu plaatsvinden blijft buiten beeld van de GGD.
  - Minister De Jonge is voorzichtig met uitspraken over de beschikbaarheid van het eerste coronavaccin. Een belangrijke factor is of de vaccins bijvoorbeeld geschikt zijn voor de kwetsbare groepen. Sommige vaccins kunnen juist voor ouderen ongeschikt blijken. Maar die zijn dan weer wel geschikt voor zorgpersoneel.
- o Wederom aandacht vanuit diverse branches op verlenging van de maatregelen. Met name de horeca komt veel aan het woord. Ook deze dag aandacht voor de reactie van de reisbranche op het negatief reisadvies voor vakanties in de winterperiode. In het Algemeen Dagblad stellen diverse partijen uit de branche een 'bloedbad' te verwachten: <https://www.ad.nl/economie/reisbranche-verwacht-financieel-bloedbad-helemaal-geen-geld-om-vouchers-terug-te-betalen~a2e4a840/?cb=4d76de1015530a79afa5acc3613ed3db> In haar column in de Volkskrant schrijft Sheila Sitalsing dat er sprake is van een moreel probleem in de reisbranche: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/het-misverstand-bij-de-anvr-dat-ergens-naar-snakken-gelijkstaat-aan-ergens-recht-op-hebben~b5b9a610/>
- o Ook veel artikelen over de problemen en zorgen in de zorgsector:

- Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/ziekenhuizen-vrezen-zorginfarct-we-staan-met-onze-rug-tegen-de-muur-br~af9c1525/>
  - De Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nederlandse-zorg-licht-op-koers-voor-een-ramp-waarschuwt-landelijk-netwerk-acute-zorg~b103b988/>
  - Zorgpersoneel werkt soms door, ook als ze volgens een positieve test besmet zijn met het coronavirus. Dat bevestigt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd aan Trouw: <https://www.trouw.nl/zorg/inspectie-bevestigt-zorgmedewerkers-steeds-vaker-toch-aan-het-werk-na-positieve-coronatest~b887c72f/>
  - De Volkskrant heeft een artikel gewijd aan het face shield, plastic gezichtsschermen die moeten beschermen tegen coronavirus. Tegenstanders van deze schermen wijzen erop dat zo'n kap, open aan alle kanten, het virus met geen mogelijkheid buiten de deur houdt: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/een-spatscherm-voor-het-gezicht-onverantwoord-of-een-uitkomst~baa37a93/>
  - De eerste coronavaccins die binnenkort op de markt zullen komen, zijn geen reden voor al te veel optimisme. Dat schrijft de Britse voorzitter van het Vaccin Taskforce, Kate Bingham, in het toonaangevende medische tijdschrift The Lancet. In het blad waarschuwt ze tegen te veel optimisme en zelfgenoegzaamheid en wijst ze erop dat niet duidelijk is of er ooit een goed werkend vaccin zal zijn. „De eerste generatie vaccins zal niet perfect zijn, en we zullen ons er op moeten voorbereiden dat zij een besmetting niet kunnen verhinderen, maar slechts de symptomen ervan verminderen en zelfs dát zal niet voor iedereen en voor langere tijd gelden”. Hierbij de link naar de publicatie: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)32175-9/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)32175-9/fulltext)
  - Ondanks een toename van het aantal coronabesmettingen blijft het druk op de weg. Het dringende advies thuis te werken lijkt maar mondjesmaat te worden opgevolgd. Dat blijkt uit nieuwe data van de verkeersapp Flitsmeister. Het bedrijf achter de app analyseerde het aantal gereden kilometers van de 1,8 miljoen gebruikers op verschillende momenten in het afgelopen jaar. Een paar weken nadat premier Rutte het dringende advies gaf thuis te werken bleek al dat die oproep weinig gehoor vond. Ook het instellen van een gedeeltelijke lockdown, met onder meer een horecasluiting, heeft Nederland er niet toe bewogen massaal thuis te gaan werken. Het Algemeen Dagblad heeft hier een artikel aan gewijd: <https://www.ad.nl/auto/thuiswerken-doen-we-blijkbaar-nog-steeds-niet-het-is-onverminderd-druk-op-de-weg~af2c1f90/> (detail: op de afbeelding van het artikel is de nieuwbouw van het RIVM te zien).
  - Trouw heeft een artikel gewijd aan de hervatten van de studies naar twee vaccins, namelijk het vaccin van farmaceutisch bedrijf Johnson & Johnson en het zogeheten Oxfordvaccin van AstraZeneca: <https://www.trouw.nl/binnenland/vaccinstudies-kunnen-weer-verder~bf1716c9/>
  - Ruim 40 procent van de Nederlandse ouderen verwacht dit jaar Kerstmis alleen of hooguit met de eigen partner te vieren. De cijfers komen uit een enquête die seniorenorganisatie Anbo onder haar leden heeft gehouden. De peiling werd vorige week gehouden, nog voordat premier Rutte afgelopen dinsdag aankondigde dat de aangescherpte coronamaatregelen zeker tot in december zullen duren. Het Algemeen Dagblad sprak met Anbo: <https://www.ad.nl/binnenland/eenzame-kerst-dreigt-bijna-helft-ouderen-verwacht-kerst-alleen-of-met-z-n-tweeen-te-vieren~a14d450f/>
  - Europa koerst af op hele donkere feestdagen, aldus De Telegraaf: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/55953096/tweede-golf-heel-europa-koerst-af-op-donkere-feestdagen>
  - Diverse media hebben inmiddels bericht over boekhandelketens Ako en Bruna waar sinds deze week Gezond Verstand, een tijdschrift op de planken dat desinformatie en complottheorieën verspreidt, te koop is. Trouw heeft dit voorgelegd aan een aantal filosofen: <https://www.trouw.nl/religie-filosofie/voor-ako-en-bruna-hebben-verkoopcijfers-de-hoogste-waarde-in-plaats-van-een-betrouwbaar-aanbod-of-een-goede-smaak~b70a923d/>
  - Diverse media vergelijken de aanpak van het virus in Nederland en Duitsland.
    - Nu.nl: <https://www.nu.nl/coronavirus/6085892/heeft-het-red-team-gelijk-en-moet-nederland-het-duitse-coronabeleid-volgen.html>
    - NRC: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/10/27/wat-duitsland-anders-doet-dan-nederland-a4017664>
  - Zo'n 10.000 keer per dag krijgt in Nederland iemand een melding van de CoronaMelder-app. Dat schat ^{5.1.2e} 5.1.2e, die als chief information officer van het ministerie van Volksgezondheid de leiding heeft over de app. Die is inmiddels 3,7 miljoen keer gedownload. Roozendaal sprak hierover met NOS: <https://nos.nl/artikel/2354277-coronamelder-10-000-meldingen-per-dag-ook-op-meer-dan-anderhalve-meter.html>
- Vooruitblik
    - Op donderdag 29 oktober organiseert het RIVM een digitale bijpraatsessie voor geïnteresseerde journalisten. Daarin wordt toegelicht welke cijfers en databronnen het RIVM gebruikt om de epidemie te volgen. ^{5.1.2e} 5.1.2e, coördinator epidemiologische COVID-19 surveillance bij het RIVM, zal een korte toelichting geven. Daarna is er gelegenheid tot vragen stellen.
    - Het Financieel Dagblad publiceert begin november een artikel over vaccins en de ontwikkelingen van coronavaccins. Hiervoor heeft de krant gesproken met ^{5.1.2e} 5.1.2e en arts en viroloog ^{5.1.2e} 5.1.2e.

Griep prik

De vraag naar de griep prik bij de huisartsen lijkt het aantal beschikbare griepvaccins te overstijgen. Daarom heeft staatssecretaris Blokhuis, na advies van het RIVM, besloten om gezonde mensen vanaf 60 tot en met 69 jaar te vragen nu niet in te gaan op de uitnodiging voor de griep prik. Zo kunnen in ieder geval de meest kwetsbare mensen een griep prik krijgen. Mensen met een medische aandoening (diabetes, een hart-, long- of nierziekte of een verminderde weerstand) en mensen vanaf 70 jaar lopen meer gezondheidsrisico's wanneer ze griep krijgen. Deze mensen ontvangen nu eerst de griep prik. Gezonde mensen vanaf 60 tot en met 69 jaar kunnen daarna de griep prik ontvangen als er griep prikken over zijn. Dat zal in december duidelijk worden. VWS heeft hier dinsdag 27 oktober de Tweede Kamer over geïnformeerd en het RIVM heeft hier een nieuwsbericht over uit gebracht. ^{5.1.2e}

^{5.1.2e} heeft namens het RIVM De Telegraaf, de Volkskrant, RTL Nieuws, NOS en NPO Radio1 te woord gestaan.

Huisartsen gaan voor het geven van de griep prik niet de leeftijd of de gezondheid van hun patiënten controleren. Iedereen die een uitnodiging heeft gehad, kan de injectie komen halen – zolang de voorraad strekt. "Huisartsen zijn geen politieagent", zo stelt de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV).v Trouw sprak hierover met de vereniging: <https://www.trouw.nl/nieuws/zolang-de-voorraad-strekt-wordt-niemand-geweigerd-voor-een-griep-prik~be647b75/>

Onderzoekers van het Radboudumc hebben aangetoond dat een griepvaccinatie de immunoreactie tegen het nieuwe SARS-CoV-2 coronavirus versterkt. Dit kan mogelijk leiden tot een betere bescherming tegen een COVID-19-infectie. Ze laten zien dat ziekenhuispersoneel dat in de winter 2019-2020 een griep prik kreeg minder vaak geïnfecteerd bleek met het coronavirus. De studie is in afwachting van peerreview gepubliceerd op MedRxiv. Radboudumc heeft hier woensdag 28 oktober een nieuwsbericht over gepubliceerd. NRC heeft hier een artikel aan gewijd: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/10/27/minder-corona-bij-ziekenhuispersoneel-na-griep-prik-a4017581>

5.1.2e

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T: 030- 5.1.2e

M: 06- 5.1.2e

5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheid Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | Postbak 5.1.2e 3720 BA | Bilthoven

<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag